

Fremgangsmåden for bønnens udførelse

‘Allāma al-Ḥasan bin ‘Ammār al-Shurunbulālī

Dansk oversættelse og annotation © Islamisk.dk / Imran bin Munir Husayn 2008

I Allāhs navn, Den Nådefulde, Den Barmhjertige

Al lovprisning tilkommer Allāh, verdenernes Herre, Som var uden begyndelse og vil forblive uden afslutning, Skaberens af hele universet, foruden Hvem der ingen gud er; Han, Som er ulig alt skabt, Perfekt i Sin guddommelighed og uden mangler eller begrænsninger, og må Allāhs ypperste fred og velsignelser være med vor elskede Mester, Muḥammad, den bedste af Allāhs skabelse, der blev nedsendt som et sendebud og et lys, en vejleder og en advarer, et vidne og et bevis, i sandhed en nåde til hele universet, med den bedste karakter og de mest ophøjede mirakler, og må Allāhs fred og velsignelser ligeledes være med hans rene familie og alle hans ædle ledsagere, og enhver der retskaffent og oprigtigt følger dem indtil dommedagen.

Dette er en annoteret oversættelse af sektionen om (**fremgangsmåden for bønnens udførelse**) fra det klassiske værk *Nūr al-īdāh wa najāt al-arwāh* af den fremragende lærd ‘Allāma al-Ḥasan bin ‘Ammār al-Shurunbulālī (Allāh være ham nådig), i henhold til *al-Imam al-A‘ẓam* Abū Ḥanīfas skole (Allāh være ham nådig). Da dette er en kort sektion fra bogen, er der en del ting Imam al-Shurunbulālī har udeladt, fordi han allerede har nævnt dem tidligere i andre sektioner eller fordi han nævner dem senere, så for at gøre denne vejledning mere komplet er oversættelsen blevet annoteret med præciserende kommentarer baseret på *Nūr al-īdāh*s andre sektioner, dens kommentar *Marāqī al-falāh* af forfatteren selv, samt yderligere fra ‘Allāma ‘Abd al-Razzāqs præciseringskommentar *Bi dharī‘at al-najāh*, og det encyklopædiske værk i Ḥanafī fiqh *Bahāre sharī‘at* af ‘Allāma Muftī Muḥammad Amjad ‘Alī A‘ẓamī, en fremtrædende elev og åndelige efterfølger til den store Mujaddid (*genopliver af islam*) Imam Aḥmad Riḍā Khān al-Hindī al-Ḥanafī (Allāh være ham nådig). Derudover er yderligere forklaringer blevet tilføjet under vejledning af Muftī Sayyid Ghulām Muṣṭafā Bukhārī (Allāh bevare ham), markeret (GM).

Formålet med denne tekst er at gøre den studerende i stand til at kunne forstå hvordan den rituelle bøn (*ṣalāt*) udføres i henhold til Ḥanafī skolen, således at ens udførelse af den vigtigste tilbedelsesgerning i islam, i sandhed den bærende søjle i religionen, på kort tid kan blive gyldig og så korrekt som muligt.

Må Allāh acceptere dette ydmyge stykke arbejde, lade det være til gavn for læseren, og belønne mine lærer for deres vejledning og nærvær som har gjort mig i stand til at arbejde – så ydmygt det end måtte være – for Allāhs skyld, Hans elskede Profets skyld (Allāhs fred og velsignelser være med ham) og for udbredelsen af autentisk islamisk lærdom. Må Allāh fortsat benåde menneskeheden med lærde således at de kan vejlede os til den rette vej og være vores middel til Allāhs vejledning.

Allāhs fred og velsignelser være med Hans elskede Sendebud, den bedste skabelse, vor Mester og Vejleder, vor middel til vor Herre, profeternes segl, Muḥammad, hans rene familie og alle hans ædle ledsagere.

- 1) Når man ønsker at træde ind i bønnen, bør man tage sine hænder ud af ærmerne, og så løfte sine hænder op på højde med sine ører, så at fremsige *takbīr* uden at forlænge den for meget, idet man danner intentionen (for bønnen), og det er gyldigt at begynde bønnen med enhver lovprisning som kun er for Allāh, Den Ophøjede, såsom *Subhāna Llāh*. Dette kan siges på selv persisk, hvis man ikke er i stand til at sige det på arabisk, men kan man (sige det på arabisk) er det ikke gyldigt at sige det på et andet sprog, og ej heller kan man recitere (Koranen) på et andet sprog (end arabisk) ifølge det mest korrekte.

(træde ind i bønnen) dvs. at begynde bønnen. Dette er selvfølgelig kun muligt når man har opfyldt alle betingelserne som går forud for bønnen: at være i en tilstand af rituel renhed, at ens krop, tøj og stedet for bønnens udførelse er fri fra urenheder, at ens nøgenhed (*awra*) er tildækket, at man er vendt imod bederetningen (*qibla*), at tiden for bønnen er gået ind samt at man er overbevist om det, og endeligt at danne intentionen (*Nūr al-īdāh*). Hvad angår måden man stiller sig på, så er det sunna for mænd at have en afstand på omkring fire fingres bredde imellem sine fødder (*Nūr al-īdāh*), mens det for kvinder er bedst at stå med fødderne samlet (GM).

(hænder ud af ærmerne): Det er sunna for mænd at tage hænderne op til håndleddene ud af ærmerne, mens det for kvinders vedkommende er sunna at man lader armene inkl. håndleddene forblive i ærmerne (*Marāqī al-falāh*).

(løfte sine hænder op på højde med sine ører) med fingrene lettere spredt, og dette er sunna for mænd. For kvinders vedkommende, er sunna at man løfter sine hænder op på højde med sine skuldre uden at sprede fingrene (*Nūr al-īdāh*). Når man løfter hænderne vendes håndfladerne fremad, imod bederetningen (*Marāqī al-falāh*).

(fremsige takbīr) pl. *takbīrāt*, er at sige »Allāhu Akbar« (Allāh er Størst). Der gælder nogle betingelser for den indledende *takbīr*'s korrekthed og gyldighed, og disse er: (1) der må ikke være nogen unødvendig afbrydelse mellem intentionens dannelse og fremsigelsen af den indledende *takbīr*; (2) den skal siges stående, hvis man er i stand til det; (3) intentionen skal gå forud for den indledende *takbīr* og ikke omvendt, og (3) den indledende *takbīr* skal fremsiges så man kan høre sig selv, ifølge det mest korrekte.

(uden at forlænge den for meget) angiver at man ikke må forlænge det indledende a-bogstav i »Allāh« så det bliver til en lang vokal i stedet for en kort, da dette vil gøre ens *takbīr* ugyldig og man vil ikke træde ind i bønnen (*Marāqī al-falāh*), og det samme gælder hvis man forlænger det indledende a-bogstav i »Akbar« (*Ḥashiyat 'Abd al-Razzāq*). Dette er blot eksempler, for det gælder generelt at hvis man bytter om på vokal-længden, så er det i visse tilfælde forhadet mens det i andre tilfælde gør bønnen ugyldig (*fāsīd*).

(intentionen): Intention (*niyya*) er at tage en beslutning i sit hjerte, og består i denne kontekst i, uden tøven, at vide hvad man skal til at bede (*Bahāre sharī'at*). Hvis man beder bag en imam skal man som følger (*muqtadī*) også have dette med i sin intention, og det er endvidere også en betingelse at man for de obligatoriske og nødvendige bønner specificerer hvad man beder, eksempelvis »jeg gør intention for at bede den obligatoriske *maghrib*-bøn,« mens det for de betonedede sunna (*mu'akkada*) og frivillige bønner (*nawāfil*) er nok blot at gøre intention for at bede generelt (*Nūr al-īdāh*), men bedst at specificere hvad man beder (*Bahāre sharī'at*). Det er endvidere anbefalet at udtale intentionen, hvis det hjælper på koncentrationen (*Bahāre sharī'at*).

(det er gyldigt at begynde bønnen med... Subhāna Llāh) da dette vil opfylde det som er minimalt obligatorisk (*farḍ*), men at begynde bønnen med andet end *takbīr* er dog meget forhadet (*makrūh taḥrīmān*) fordi man dermed forsømmer en nødvendig (*wājib*) handling (*Marāqī al-falāh*; *Bahāre sharī'at*).

(dette kan siges på selv persisk): At forfatteren angiver persisk er blot som eksempel. Kan man ikke sige det på arabisk, kan man sige det på ethvert andet sprog man behersker (*Marāqī al-falāh*).

(recitere Koranen på et andet sprog): Det er en personlig forpligtelse (*farḍ 'ayn*) for enhver moralsk ansvarlig (*mukallaf*) muslim at memorere den mængde af Koranen som gør den rituelle bøn gyldig, og dette er mindst ét vers (uanset længde), mens det er nødvendigt (*wājib*) for enhver muslim at memorere *al-Fātiḥa* og et andet kort kapitel (*sūra*) eller tilsvarende, eksempelvis et langt eller tre korte vers (*Marāqī al-falāh*, *Bahāre sharī'at*). Kan man dog ikke noget som helst, hvilket eksempelvis er en mulig situation for en der lige er konverteret til islam, så reciterer man blot lovprisninger af Allāh på arabisk, og kan man ikke på arabisk, så på et hvilket som helst andet sprog man behersker, indtil man får lært det som er minimum for bønnens gyldighed (GM).

- 2) Dernæst placerer man sin højre hånd på den venstre, under navlen, straks efter den indledende *takbīr*, uden afbrydelse, idet man begynder (recitationen) og dette består i at sige:

»Ophøjet er Du, Oh Allāh, og Dig tilkommer al lovprisning. Velsignet er Dit navn, og ophøjet er Din storhed. Der er ingen gud undtagen Dig.«

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى
جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.

(*Subhānaka Llāhumma wa bi-ḥamdika wa tabāraka smuka wa ta'ālā jadduka wa lā ilāha ghayruk*)

... og enhver bedende begynder (med dette).

- 3) Dernæst læser man *ta'awwudh* for sig selv, for at recitere (fra Koranen), og dette gælder enhver *masbūq* men ikke *muqtadī*, og man udsætter (recitationen af) dette indtil efter de ekstra *takbīrāt* i 'īd-bønnerne.

(dernæst placerer man... under navlen): Det er sunna for mænd at binde hænderne under navlen, således at tommelfingeren og lillefingeren danner en cirkel om håndledet, mens det for kvinder er sunna at placere hænderne, højre på venstre (på skrå), uden at binde dem, på brystet (*Nūr al-īdāh*), idet man holder sine arme tæt ind til kroppen og det er anbefalet (*mustahabb*) for kvinder at placere deres hænder inde under deres tørklæde således at de ikke er synlige (*Bahāre sharīat*).

(og enhver bedende begynder (med dette)) dvs. man reciterer denne lovprisning uanset om man leder bønner som imam, beder som følger bag en imam eller beder alene for sig selv. Denne lovprisning, som kaldes *thanā'*, reciteres desuden kun i den første enhed (*rak'a*) i enhver obligatorisk og betonet sunna (*mu'akkada*) bøn, mens den også reciteres i den tredje enhed i enhver ubetonet sunna (*ghayr-mu'akkada*) og frivillig (*nafl*) bøn på fire enheder. (*Marāqī al-falāh*).

(ta'awwudh) er at recitere:

»Jeg søger tilflugt hos Allāh fra den fordømte Satan.«

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

(*a'ūdhu bi Llāhi mina sh-shayṭāni r-rajīm*)

... på arabisk. Dette reciteres kun i den første enhed (*rak'a*) i enhver bøn som er obligatorisk (*farḍ*), nødvendig (*wājib*) eller betonet sunna (*mu'akkada*), mens det reciteres i hver anden enhed (*rak'a*) i enhver frivillig bøn (*nafl*) og de sunna som er ubetonede (*ghayr-mu'akkada*) (*Bahāre sharīat*).

(masbūq): en person der kommer for sent til forsamlingsbønner og går glip af mindst en af bønnens enheder (*raka'āt*) og derfor må stå op og færdiggøre sin bøn når forsamlingen er færdig.

(muqtadī): en person der beder bag en imam og har været med i forsamlingsbønner fra starten eller er kommet før imamen har rejst sig fra at have bukket (*rukū'*) i den første enhed.

(ekstra takbīrāt i 'īd-bønnerne) i den første *rak'a*. På de to 'īd-helligdage bedes nogle særlige bønner i forsamling, som består af to enheder (*rak'a*), men med seks ekstra nødvendige (*wājib*) *takbīrāt*, tre i hver enhed: I den første enhed efter den indledende *takbīr*, og i den anden enhed lige før man bukker (*rukū'*). Begge 'īd-bønnerne er nødvendige (*wājib*) for den som fredagsbønner (*ṣalāt al-jumu'a*) er obligatorisk for (*Nūr al-īdāh*).

- 4) Dernæst læser man *tasmiya* for sig selv, og dette gør man kun i (begyndelsen af) hver *rak'a*, før *al-Fātiḥa*.
- 5) Dernæst reciterer man *al-Fātiḥa*, hvorefter både imamen og dem der beder bag ham siger »*āmīn*« for sig selv.
- 6) Dernæst reciterer man et kapitel (*sūra*) eller tre (korte) vers.

(tasmiya) er at recitere:

»I Allāhs navn, Den Nådefulde, Den Barmhjertige.«

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(*bismi Llāhi r-rahmāni r-rahīm*)

... på arabisk. Dette reciterer man for sig selv (*Nūr al-īdāḥ*), hvis man leder andre i bøn som imam eller hvis man beder alene, men ikke hvis man beder bag en imam, for da er imamens recitation nok for følgerne (*Marāqī al-Falāḥ*).

(reciterer man): Recitation (*qirā'a*) betyder at alle bogstavers lyde dannes ved de steder i munden (*makhārij*) med de egenskaber (*ṣifāt*) som tilkommer dem, således at hvert bogstavs lyd kan skelnes fra andre bogstaver i det arabiske alfabet. At recitere lavt eller inde i sig selv betyder at man læser akkurat så højt at man selv kan høre sin hvisken, hvis der er helt stille. Hvis man reciterer uden at ens læber bevæger sig og uden at man kan høre sin egen lyd, vil ens recitation, og dermed bøn, ikke være gyldig da dette ikke defineres som recitation (*Bahāre sharī'at*).

(al-Fātiḥa) er det første kapitel (*sūra*) i Koranen, hvis navn kan oversættes til »Den der åbner,« eller »Åbneren,« oversættes ofte til »Åbningskapitlet«:

»Al lovprisning tilkommer Allāh, Verdenernes Herre.

Den Nådefulde, Den Barmhjertige.

Dommedagens Hersker.

Dig alene tilbeder vi, og hos Dig alene søger vi hjælp.

Led os på den lige vej. Deres vej, som Du belønnede, ikke dem Du er vred på, ej heller de vildledte.«

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٢﴾
 مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣﴾ إِلَهِكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٤﴾
 أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٥﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
 عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٦﴾

(*al-ḥamdu li Llāhi rabbi l-'ālamīn. ar-rahmāni r-rahīm. māliki yawmi d-dīn. iyyāka na'budu wa iyyāka nasta'in. ihdina ṣ-ṣirāṭa l-mustaqīm. sirāṭa l-ladhīna an'amta 'alayhim, ghayri l-maghḍūbi 'alayhim wa la ḍ-ḍāllīn*)

Recitation af *al-Fātiḥa* er nødvendig (*wājib*) i den obligatoriske bønns første to enheder (*rak'a*), mens den (i en obligatorisk bøn på tre eller fire enheder) er sunna at recitere i de resterende, og derudover er den nødvendig at recitere i alle enheder, i enhver anden bøn; nødvendig, sunna eller frivillig (*Nūr al-īdāḥ*).

(āmīn) udtrykker en bøn til Allāh om at acceptere det ytrede (*Marāqī al-falāḥ*), og fremsiges især efter en bøn eller anrørelse af Allāh (*du'ā'*).

(et kapitel (sura) eller tre (korte) vers): dvs. man kan enten recitere tre korte vers eller et enkelt langt vers; dette er nødvendigt (*Marāqī al-falāḥ*).

7) Dernæst siger man *tabbīr* samtidigt med at man bukker og opnår ubevægelighed i kroppen, så hovedet er på niveau med ens bagdel, idet man tager fat i sine knæ, med fingrene spredt, og reciterer *tasbīh* tre gange, og dette er dets minimum.

8) Dernæst løfter man hovedet og opnår ubevægelighed, idet man siger:

»Allāh hører enhver der lovpriser Ham«

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ.

(*sami'a Llāhu li man ḥamidah*)

»Vor Herre, Dig tilkommer al lovprisning«

رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ.

(*rabbanā laka l-ḥamd*)

... om man er imam eller beder alene, mens den der beder bag imamen nøjes med det sidste.

(bukker): Dette er at man (som minimum) bøjer både sin ryg og hoved forover (således at ens hænder kan nå ned til ens knæ) (*Marāqī al-falāḥ*).

(ubevægelighed i kroppen) er at man for (mindst) en kort stund står helt stille og dette er nødvendigt (*wājib*) når man bukker (*rukū'*), gør knæfald (*sujūd*), står op fra at have bukket (*qawma*) og når man sidder mellem de to knæfald (*jalsa*), længe nok til at man – som absolut minimum – kan recitere »*Subḥān Allāh*« (*Marāqī al-falāḥ*; *Bahāre sharī'at*).

(så hovedet er på niveau med... spredt): Dette er beskrivelsen på hvordan mænd bukker (*rukū'*), mens forfatteren tidligere i sektionen om sunna-handlingerne har angivet at kvinder ikke spreder deres fingre (*Nūr al-īdāḥ*), og endvidere gælder for kvinder at de kun lige bukker så langt ned at fingerspidserne når til knæene og uden at lægge vægten på dem (*Marāqī al-falāḥ*; *Bahāre sharī'at*).

(tasbīh) for at bukke (*rukū'*) er:

»Lovprist være min Herre, Den Storslåede.«

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ.

(*subḥāna rabbiya l-'azīm*)

(og dette er dets minimum) for opfyldelsen af sunna, ikke for bønnens gyldighed, og det er foretrukket at recitere dette flere end tre gange, men at antallet forbliver et uligt tal. Hvis man beder bag en imam og han rejser sig før man er færdig, følger man imamen, og imamen bør af hensyn til folk kun recitere lovprisningen tre gange (*Marāqī al-falāḥ*).

(rabbanā laka l-ḥamd) er minimum for opfyldelsen af sunna, mens det mest ophøjede er at sige: »*Allāhumma Rabbanā wa laka l-ḥamd*« (*Marāqī al-falāḥ*).

- 9) Dernæst siger man *takbīr* mens man går ned til knæfald (*sujūd*), idet man placerer sine knæ på jorden, så hænder og så ansigtet, mellem sine hænder, og gør knæfald på sin næse og pande, idet man opnår ubevægelighed og siger *tasbīh* tre gange, og dette er dets minimum. Hvis der ikke er trængsel, så holder man sin mave adskilt fra lårene, og overarmene adskilt fra armhulerne, idet man vender sine fingre og tæer imod bederetningen. Kvinder holder sig så lavt nede som muligt og holder maven tæt ind til lårene.
- 10) Så sidder man op således at man opnår ubevægelighed (idet man siger *takbīr*), mellem de to knæfald, og placerer sine hænder på lårene.
- 11) Dernæst siger man *takbīr* og gør knæfald således at man opnår ubevægelighed, hvor man reciterer *tasbīh* tre gange, og holder sin mave adskilt fra sine låre og stikker sine overarme ud af.
- 12) Dernæst siger man *takbīr* og løfter sit hoved for at rejse sig, uden at støtte sig til jorden med sine hænder og uden (først) at sætte sig.

(knæfald (sujūd)) i vores definition er at otte kropsdele berører jorden: begge hænder, begge knæ, begge fødder, panden og næsen (*Marāqī al-falāh*).

(tasbīh) for begge knæfald (*sujūd*) er:

»Lovprist være min Herre, Den mest Ophøjede«

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى.

(*subhāna rabbiya l-a'lā*)

(og dette er dets minimum) for opfyldelsen af sunna, ikke for bønnens gyldighed, og det er foretrukket at recitere dette flere end tre gange, men at antallet forbliver et uligt tal. Hvis man beder bag en imam og han rejser sig før man er færdig, følger man imamen, og imamen bør af hensyn til folk kun recitere lovprisningen tre gange (*Marāqī al-falāh*).

(kvinder holder sig... til lårene), idet man holder armene tæt ind til siderne (*Marāqī al-falāh*), og stikker fødderne ud i højre side.

(så sidder man op) fra knæfald. Det er obligatorisk (*farḍ*) at man som minimum løfter hovedet op fra jorden, mens det nødvendige (*wājib*) er, at man opnår en stilling hvor man er tættere på at sidde end på at være i knæfald. Sunna er at man sidder helt op med ret ryg og sidder som beskrives senere under forklaringen af *tashahhud*.

(placerer sine hænder på lårene) således at fingerspidserne kun lige når til knæene (*Marāqī al-falāh*), uden at gå ud over og uden at bøje (*Bahāre sharīʿat*).

(stikker sine overarme ud af): Dette er for mænd, og kun hvis der ikke er trængsel. Begge knæfald er ens i udførelse, og for kvinders vedkommende udføres begge knæfald som angivet i punkt 9.

(uden at støtte sig til jorden) gælder for folk som er i stand til det, dvs. er uden dispensation (*Marāqī al-falāh*).

(uden (først) at sætte sig): dvs. når man skal stå op direkte efter det andet knæfald, løfter man først sit hoved, så hænder og så knæ, uden først at sætte sig ned og så stå op fra siddende stilling (*Marāqī al-falāh*). Dette gælder for mænd, mens det for kvinder gælder at man først sætter sig op, retter sine ben ud og derefter står op, eftersom at kvinder sidder anderledes end mænd. En detaljeret forklaring af kvinders måde at sidde på kommer i punkt 14.

- 13) Den anden enhed (*rak'a*) er som den første, ud over at man ikke reciterer *thanā'* eller *ta'awwudh* i den. Det er ikke sunna at løfte sine hænder, undtagen ved begyndelsen af hver bøn, ved *takbīr* for *qunūt* i *witr*, ved de ekstra *takbīrāt* i de to *'īd*-bønner, når blikket falder på Kabaen, når man hilser den sorte sten, når man står på *Ṣafā* og *Marwa*, ved opholdet i 'Arafa og Muzdalifa dalene, ved den første og anden stenkastning og (for anråbelsen) efter recitation af *tasbīhāt* lige efter bønnen.
- 14) Når man bliver færdig med de to *sujūd* for den anden enhed, lægger man sin venstre fod fladt ned og sidder på den, mens man holder den højre fod oprejst, med tærne pegende imod bederetningen. Hænderne placerer man på sine lår, med fingrene lettere adspredt. Som kvinde sidder man på sin bagdel, således at ens højre lår hviler på det venstre, mens begge fødderne stikker ud i højre side. Dernæst reciterer man *tashahhud* som overleveret fra Ibn Mas'ūd (Allāh være tilfreds med ham), hvor man peger med højre hånds pegefinger, idet man løfter den ved

(qunūt i witr) er at anråbe Allāh på et særligt tidspunkt i den nødvendige *witr* bøn. Selve anråbelsen (*du'ā'*) er i sig selv nødvendig (*wājib*) og dette kan opnås ved en hvilken som helst anråbelse, mens det at recitere den ordlyd der er kendt som *du'ā' al-qunūt* (*Allāhumma innā nasta'inuka...*) er sunna (*Ḥashiyat 'Abd al-Razzāq*). Kan man ikke denne sunna ordlyd, kan man recitere en hvilken som helst anråbelse fra Koranen eller Hadith i dens sted (GM).

(ekstra takbīrāt i de to 'īd-bønner) angiver de seks ekstra nødvendige *takbīrāt* som man udfører ud over de almindelige i de to *'īd*-bønner (*Marāqī al-falāh*), tre af dem i starten af første enhed (*rak'a*) og tre af dem lige før man bukker (*rukū'*) i anden enhed (*Nūr al-īdāh*).

(når blikket falder på Kabaen) er det sunna at løfte hænderne op for anråbelse (*du'ā'*) for det er et sted hvor bønner bliver accepteret (*Marāqī al-falāh*).

(når man hilser den sorte sten) dvs. *al-ḥajr al-aswad*, som sidder i et af Kabaens hjørner, er det sunna at løfte hænderne op med håndfladerne vendt imod stenen (*Marāqī al-falāh*).

(når man står på Ṣafā og Marwa): Disse er to bakker tæt på Kabaen. Et af ritualerne under pilgrimsfærden, navnlig *Sa'ī*, udføres ved at man går frem og tilbage syv gange mellem de to. Det er sunna, når man står på *Ṣafā* og *Marwa*, at løfte hænderne højt op og anråbe Allāh (*Marāqī al-falāh*).

('Arafa og Muzdalifa dalene) er områder hvor man opholder sig som led i ritualerne for den større pilgrimsfærd (*hajj*). Det er også sunna at løfte hænderne højt op og anråbe Allāh på disse steder (*Marāqī al-falāh*).

(første og anden stenkastning) er også en del af pilgrimsritualerne, og efter hver disse er det sunna at anråbe Allāh (*Marāqī al-falāh*). Men folk bør være opmærksomme på det voldsomme menneskemylder der er på dette sted, og ikke bare stoppe op for at opfylde denne sunna midt i det hele, og dermed risikere at blive løbet over ende af de millionvis af folk der samles for at udføre pilgrimsritualerne.

(tasbīhāt lige efter bønnen): Når man bliver færdig med bønnen, er det sunna at søge Allāhs tilgivelse (*istighfār*) tre gange, at recitere tronverset (*āyat al-kursī*), de tre sidste *sura* fra Koranen (*al-Ikhlās*, *al-Falaq* og *al-Nās*), og så at recitere og de nævne lovprisninger (*taṣbīhāt*), og disse består i at sige *Subḥāna Llāh* treogtredive gange, og det samme med *al-ḥamdu li Llāh* og ligeledes *Allāhu Akbar*, hvorefter man fuldender hundrede ved at sige: »*Lā ilāha illa Llāhu waḥdahū lā sharīka lahu, lahu l-mulku wa lahu l-ḥamd, wa huwa 'alā kulli shay'in qadīr*« (Der er ingen gud undtagen Allāh. Han er Én uden partnere, Hans er kongedømmet, Ham tilkommer al lovprisning, og Han har magt over alting). Efter dette, er det sunna at løfte hænderne op og anråbe Allāh (*Nūr al-īdāh*) og det er generelt sunna at løfte hænderne når man anråber Allāh (*Marāqī al-falāh*).

(som kvinde sidder man... højre side): Dette er positionen som på arabisk kaldes *tawarruk* (*Marāqī al-falāh*), og det er sunna for kvinder at sidde sådan i bønnen (*Nūr al-īdāh*). Det er også sådan kvinder sidder mellem de to knæfald.

(reciterer man tashahhud): Dette er nødvendigt (*wājib*).

(peger med højre hånds pegefinger): Dette gøres ved at man laver en cirkel med sin tommelfinger og langfinger, og så peger med pegefingern – uden at bevæge den op og ned, som nogle folk gør – hvorefter man igen retter fingrene ud så de alle peger imod bederetningen (*Bahāre sharī'at*).

(negationen) er når man siger »*lā ilāha*« (der er ingen gud).

(begræftelsen) er når man siger »*illa Llāh*« (undtagen Allāh).

negationen og lægger den ned igen ved bekræftelsen. I den første sidde (*qa'da*) tilføjer man ikke til (recitationen af) *tashahhud*, som er:

»Alle lovprisninger, velsignelser og tilbedelser tilkommer Allāh. Fredshilsener til dig, oh Profet, samt Allāhs nåde og velsignelser. Fredshilsener til os, og til Allāhs retskafne tjenere. Jeg bevidner at, der er ingen gud, undtagen Allāh og jeg bevidner at Muḥammad er Hans tjener og sendebud.«

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا
النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ
اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

(*at-taḥiyyātu li Llāhi wa ṣ-ṣalāwātu wa ṭ-ṭayyibāt. as-salāmu 'alayka ayyuha n-nabiyyu wa raḥmatu Llāhi wa barakātuh. as-salāmu 'alaynā wa 'alā 'ibādi Llāhi ṣ-ṣāliḥīn. ash-hadu al-lā ilāha illa Llāhu wa ash-hadu anna Muḥammadan 'abduhu wa rasūluh*)

- 15) I de enheder (*rak'a*) der kommer efter de to første, reciterer man *al-Fātiḥa*, hvorefter man (til sidst) sætter sig, og reciterer *tashahhud*, sender velsignelser på Profeten (Allāhs fred og velsignelser være med ham) og så anråber (Allāh) i ord som ligner Koranen og Sunna.

(i den første sidde... *tashahhud*) fordi det er nødvendigt (*wājib*) så snart man er færdig med at recitere *tashahhud* at stå op til tredje enhed (*rak'a*). Hvis man, i den første sidde (*qa'da*) fortsætter med at recitere andre ting i det omfang at det udgør mere end tre ord (»*Allāhumma ṣalli 'alā*«), vil det gøre forglemmelsens knæfald (*sajda saḥw*) nødvendigt. Dette gælder i enhver bøn som er på mere end to enheder og som ikke er ubetonet sunna (*ghayr-mu'akkada*) og frivillig (*nafl*). Er bønnen kun på to enheder, vil ens sidde være den eneste og dermed også den sidste (*qa'da akhīra*), og i den tilføjer man til *tashahhud* idet man påkalder velsignelser over Profeten (Allāhs fred og velsignelser være med ham) og anråber til sidst Allāh.

(i de enheder (*rak'a*)... *al-Fātiḥa*): Dette er sunna i enhver obligatorisk og betonet sunna (*mu'akkada*) bøn, mens det i den frivillige (*nafl*) og ubetonet sunna (*ghayr-mu'akkada*) er nødvendigt (*wājib*) at recitere *al-Fātiḥa* i alle enheder (*rak'a*), dvs. selv de der kommer efter de første to (*Nūr al-iḍāḥ*).

(sender velsignelser) i den ordlyd som er kendt som *al-ṣalāt al-ibrāhīmiyya*:

»Oh Allāh send lovprisninger på vor Mester Muḥammad, og på vor Mester Muḥammads familie, som du sendte lovprisninger på vor Mester Ibrāhīm og på vor Mester Ibrāhīms familie, sandelig er Du Prisværdig, Forherliget. Oh Allāh send velsignelser på vor Mester Muḥammad, og på vor Mester Muḥammads familie, som du sendte velsignelser på vor Mester Ibrāhīm og på vor Mester Ibrāhīms familie, sandelig er Du Prisværdig, Forherliget.«

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ
إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى
آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ
وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

(*Allāhumma ṣalli 'alā sayyidinā Muḥammadin wa 'alā āli sayyidinā Muḥammadin kamā ṣallayta 'alā sayyidinā Ibrāhīma wa 'alā āli sayyidinā Ibrāhīma innaka Ḥamīdun Majīd. Allāhumma bārik 'alā sayyidinā Muḥammadin wa 'alā āli sayyidinā Muḥammadin kamā bārakta 'alā sayyidinā Ibrāhīma wa 'alā āli sayyidinā Ibrāhīma innaka Ḥamīdun Majīd*)

... og dette er sunna (*Bahāre sharī'at*). Hvad angår ordet »*sayyidinā*« (vor mester) i ovennævnte ordlyd, så er dette anbefalet (*mustaḥabb*) at tilføje (*Radd al-Muḥtār*). Der findes også andre overleveringer af *al-ṣalāt al-ibrāhīmiyya* med lidt varierende ordlyd og man kan recitere den man vil.

(ord som ligner Koranen og Sunna): dvs. som enten er fra Koranen eller Profetens Sunna (Allāhs fred og velsignelser være med ham) eller ligner deres ordlyd, og det er ikke tilladt at bede Allāh om noget i bønnen, som man kan opnå fra andre mennesker (såsom verdslige genstande etc.) men man bør bede Allāh om noget kun Han kan tildele én (såsom tilgivelse, vejledning på den rette vej, styrke til at følge islam etc.). Blandt de mest kendte og udbredte anråbelser fra sunna som reciteres i bønnen er eksempelvis denne (*Marāqī al-falāḥ*):

16) Dernæst hilser man til højre og venstre idet man siger:

»Allāhs fred og nåde være med jer.«

(*as-salāmu ‘alaykum wa raḥmatu Llāh*)

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ.

... med intention om (at hilse) dem som er med én, som angivet tidligere.

»Oh Allāh, jeg har i sandhed begået stor uretfærdighed imod mig selv,

og i sandhed tilgiver ingen synder undtagen Dig, så tildel mig Din tilgivelse og vær mig nådig. I sandhed er Du Den Tilgivende, Den Nådefulde.«

اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ
الدُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وارْحَمْنِي
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ.

(*Allāhumma innī zalamtu nafsī zulman kathīran wa innahu lā yaghfiru al-dhunūba illā anta, fa ghfirlī maghfiratan min ‘indika wa r-ḥamnī. Innaka anta l-ghafūru r-raḥīm*)

(hilser man) med fred (*salām*), idet man først vender hovedet **(til højre)** og så til **(venstre)**, således at blikket hviler på ens skuldre i begge sider (*Marāqī al-falāh*).

(intention om... med én) af mennesker, engle og jinn, **(som angivet tidligere)** et andet sted i *Nūr al-īdāh*.